

Zaključci učesnika drugog Foruma pružalaca usluga za osobe sa invaliditetom

Drugi Forum pružalaca usluga za osobe sa invaliditetom koji je održan 24. aprila 2015. godine u prostorijama Narodne banke Srbije u Beogradu, okupio je preko 120 predstavnika pružalaca socijalnih usluga, kao i kreatora politika u ovoj oblasti, nevladinog sektora, medija i predstavnika EASPD-a. Učesnici su se saglasili oko sledećih zaključaka, kada je reč o razvoju usluga u zajednici za osobe sa invaliditetom, o nastavku procesa deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije, sa ciljem da se ubrza proces reforme u oblasti socijalne zaštite i inkluzije osoba sa invaliditetom:

1. Neophodna je snažnija saradnja i koordinirano delovanje svih socijalnih aktera uključenih u proces deinstitutionalizacije, te je u skladu tome od posebnog značaja proaktivno delovanje predstavnika donosilaca odluka, pre svega Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, za razvoj i održavanje saradnje sa svim akterima uključenim u proces deinstitutionalizacije u Srbiji. Saradnja predstavlja i prvi preduslov za razvoj lokalnih usluga, kao i za nastavak procesa deinstitutionalizacije i poboljšanje uslova života osoba sa invaliditetom. Učesnici Foruma su odsustvo predstavnika Ministarstva na ovogodišnjem Forumu razumeli kao izraz nedovoljne brige Ministarstva za osobe sa invaliditetom, te su se saglasili da je potrebno ponovo poslati snažnu poruku o neophodnosti njihovog učešća u narednim prilikama i uspostavljanja dubljeg odnosa saradnje i poštovanja sa ostalim akterima. Uz to, boljoj saradnji i međusobnom razumevanju doprineće i jačanje dijaloga između Ministarstva i svih aktera ovog procesa.
2. Postaviti sistem pružanja usluga na taj način da je korisnik u njegovom centru, pružajući mu mogućnost za samozastupanje, da sam donosi odluke i ima slobodu izbora u pogledu sredine u kojoj će živeti. Akcenat je potrebno staviti na samozastupanje koje obezbeđuje osnaživanje osoba sa invaliditetom da se aktivnije uključe u proces donošenja odluka, a koji će obezbediti da se njihove potrebe čuju;
3. Promovisati integrisani pristup u korišćenju raspoloživih resursa, pre svega promovisanjem intersektorske saradnje među sistemima socijalne zaštite, zdravlja, obrazovanja i zapošljavanja na republičkom i lokalnom nivou;
4. Bez obzira što se mnogima čini da je pitanje procesa deinstitutionalizacije komplikovano i da se ne postižu očekivani rezultati, neophodno je da se on nastavi, da se izradi Program deinstitutionalizacije i nastavi sa razvojem planova za transformaciju ustanova za smeštaj;
5. Treba nastaviti rad na otklanjanju stigmatizacije i prepoznavanju potreba osoba sa invaliditetom od strane najšire zajednice, jer će se na

taj način omogućiti i olakšati pristup resursima potrebnim za poboljšanje njihovog položaja u društvu;

6. Unaprediti proces licenciranja pružaoca socijalnih usluga jačanjem saradnje i podsticanjem međusobne odgovornosti svih aktera uključenih u proces licenciranja, na republičkom i lokalnom nivou. Organizacijama osoba sa invaliditetom koje pružaju lokalne usluge potrebna je podrška u ovom procesu, te je neophodno pružiti im podršku kako bi u najkraćem roku preuzele aktivnu ulogu u procesu dostizanja potrebnih standarda kvaliteta usluga koje pružaju, a potom i u prikupljanju potrebne dokumentacije kojom potvrđuju da su ispunili sve predviđene uslove za dobijanje licence za uslugu koju pružaju;
7. Izvršiti adekvatne izmene i dopune zakonskih i podzakonskih akata kojima su uređene socijalne usluge, postavljeni standardi i okvir za proces deinstitucionalizacije i obezbediti njihovu adekvatnu primenu;
8. Sprovesti sistematsku analizu načina finansiranja usluga, preko sredstava iz budžeta, jedinica lokalne samouprave, do projektnih izvora finansiranja, sa ciljem da se uspostavi što stabilniji i održiviji način finansiranja usluga, uključujući razmatranje efektivnosti i efikasnosti namenskih transfera i primene načela novac prati korisnika;
9. Uspostaviti saradnju između pružalaca usluga i predstavnika jedinica lokalnih samouprava, sa ciljem da se kroz otvorenu komunikaciju na adekvatan način posmatraju potrebe korisnika i obezbedi njihovo ispunjenje;
10. Osnovati mrežu pružalaca usluge stanovanje uz podršku Srbije zbog sve većeg broja pružalaca ove usluge, različitih i značajnih prepreka za njeno pružanje i potrebe za zajedničkom platformom i usklađenim delovanjem u pravcu zastupanja interesa korisnika, ali i pružalaca usluge, radi zalaganja za adekvatno zakonsko rešenje u pogledu ugovaranja, realizacije i finansiranja socijalnih usluga, obezbeđenje adekvatnih minimalnih standarda za uslugu, obezbeđenja minimalnih uslova kvaliteta pružanja usluge kroz poštovanje i primenu definisanih minimalnih standarda usluge, funkcionalne održivosti usluge i razmene iskustava i zajedničko učenje o svim relevantnim aspektima realizacije usluge;
11. Obezbeđivati uslove za nesmetano praćenje evropskih standarda i napretka u oblasti pružanja socijalnih usluga za osobe sa invaliditetom i obezbediti aktivnije učešće u evropskim mrežama kao što je EASPD kako bi se efektivnije koristili raspoloživi resursi, i svi vidovi podrške, za unapređenje socijalnih usluga (međunarodne konferencije i slično);
12. Nastaviti kontinuiranu razmenu informacija između različitih aktera u oblasti pružanja socijalnih usluga za osobe sa invaliditetom, uključenih u proces deinstitucionalizacije, na nacionalnom i međunarodnom nivou.